

PÉNZÜGYI JOGGYAKORLAT.

Ha a jövedelemadó az 5300/1931. M. E. sz. rendelet 4. §-a alapján kell megállapítani, az adóköteles vagyonában a megelőző év végéig történt szaporulat az adóösszeg megállapítására kihatással van akkor is, ha a vagyonszaporulat nem teljes éven át, hanem annak csak egy részében volt birtokában. (Közigazgatási Bíróság 213. számú jogegységi megállapodása.) Konkrét esetből kifolyólag felmerült az a kérdés, hogy az előző évvégi vagyonérték kétezerrelékét kell-e jövedelmi adó fejében fizetni akkor is, ha a jövedelemadó azért nem éri el a vagyonérték kétezerrelékét, mert az adókötelesnek a vagyon nem a teljes éven át, hanem annak csak egy részében volt birtokában.

A vitára az a meggondolás szolgáltatott okot, hogy a rendeletben a jövedelemnek a vagyonérték legalább kétezerrelékben történt megállapítása azon a feltevésen alapszik, hogy a vagyonnak a kétezerrelék jövedelemadónak megfelelő minimális jövedelmet meg kell kapnia, ami a fennforgó konkrét esetben nem áll azért, mert itt a vagyonérték kétezerrelékét a jövedelem azért nem éri el, mert az adóköteles a vagyonnak csak az utolsó négy és fél hónapjában volt a birtokosa és az a vélemény alakult ki, hogy ilyen esetben, tehát ha a kétezerrelék kisebb a vagyon egész évi jövedelme után eső jövedelmi adónál, nincs helye a kétezerrelék adó kivetésének, hanem kiszámítandó, hogy a birtoklás idejére mennyi jövedelem esik s ha ennek a jövedelemnek a jövedelmi adója magasabb, mint amennyi a kétezerrelékből a birtoklás idejére esik, úgy ez a magasabb összeg fizetendő csak jövedelemadóként.

Ennek a kivétési eljárásnak azonban nincsen törvényes alapja. Nemcsak azért, mert az ilyen alkalmazására a rendelet módot nem nyújt, hanem mert a rendelet világos célzata az volt, hogy az minden más esetre való tekintet nélkül nyerjen alkalmazást, kivétel nélkül minden esetben, ha a vagyonnak az esetleges tőketartozásokkal nem csökkentett értéke az 500.000 pengőt túlhaladja.

Községi előljáráshoz intézett levél, amelyben a község valamely lakosának anyagi helyzetére vonatkozó felvilágosítást kérnek, illetékmentes. (Közigazgatási Bíróság 205. számú jogegységi megállapodása.) Az illetékdíjjegyzék 68. tétele szerint „levél, ha nem tekinthető okiratnak, bizonyítványnak, vagy beadványnak, csak akkor bélyegköteles, midőn illetékköteles beadványhoz mellékletül használtatik”. Ha tehát a levél beadványnak tekinthető, akkor beadványi illeték alá esik.

A hatósághoz intézett levél is csak akkor bélyegköteles, ha az beadványnak tekinthető, mert általában is valamely irat beadványi minőségét nem annak külalakja, hanem annak célja és tartalma szerint kell elbírálni.

A beadványi-illeték annak a hatósági ténykedésnek a díjazását

képezvén, amelyet a beadványt benyújtó személy a beadvány által elérni szándékozik, beadványnak az az irat tekinthető, amely hatósághoz intézve egyben hatósági ténykedést kíván elérni és hatósági ténykedést von maga után.

Az a levél, amelyben valaki a községi elöljáróságtól a község valamely lakosának a vagyoni viszonyairól kér felvilágosítást, annak célja és tartalma szerint beadványnak nem tekinthető, mert abban a folyamodó a községi elöljáróságot annak hatáskörébe nem tartozó, hatósági ténykedést maga után nem vonó eljárásra, tehát magántermészetű kérelem teljesítésére kérte fel, amiért is az ilyen levél az illetéki díjjegyzék 13. tételének a beadványi illetéket megállapító rendelkezései alá tartozónak nem minősíthető.

Mindazoknál a kétoldalú jogügyleteknél, amelyek okirati illeték alá esnek, az illetékiüzetési kötelezettség sortartás nélkül egyetemleges; más kétoldalúlag kötelező jogügyleteknél az 1920. évi XXXIV. t.-c.-nek fizetési kötelezettséget megállapító nem vitás rendelkezései irányadók. (Közigazgatási Bíróság 204. számú jogegységi megállapodása.) Az illetékszabályok 1. §-ának 1. és 2. pontjai szerint az ingatlan vagy ingó javaknak visszteher vagy visszteher nélküli jogügylet által történő átruházása, a 3. pont szerint pedig minden egyéb jogügyletről kiállított irat képezi a bélyeg- és jogilleték tárgyát.

A kétoldalú jogügyletek illetékét is magukban foglaló eme három pont rendelkezései éles megkülönböztetést tesznek abban az irányban, hogy mely esetekben esnek ezek a jogügyletek jogügyleti és mely esetekben okirati illeték alá.

A jogügylet esik illeték alá az 1. és 2. pont szerint, ha azáltal ingatlan javak tulajdonjoga, használati, vagy haszonélvezeti szolgalmá, visszteherrel vagy anélkül átruháztatik, továbbá ingóságoknak élők között és ezek közti halálesetre szóló ajándékozásai (III. díj. 1. tét. B. p., III. díj. 2. tét. B. p.) — míg a 3. pont szerint minden egyéb jogügyletnél az arról kiállított irat képezi bélyeg- és jogilleték tárgyát.

Ezen rendelkezések szerint pedig a kétoldalú jogügyleteknél okirati és ügyleti illeték közti megkülönböztetésnek van helye azért is, mert ez a megkülönböztetés végigvonul az illetékszabályok és illetékdíjjegyzék egész rendszerén s az illetékkiszabásoknak az illeték mi módon való lerovása iránt intézkedő 4. és 5. §-aiban is már ez a megkülönböztetés érvényesül, amidőn magától értetődően a kétoldalú jogügyletekre is kiterjedően más természetű illetéket állapít meg azok után a jogügyletek után, amelyek okirati illeték alá (értékfokozat) és más, amelyek ügyleti illeték alá tartoznak (értékszázalék).

Ez a megkülönböztetés a feltett kérdés megoldásánál is döntőleg esik latba.

Ugyanis a bélyeg- és illetékszabályoknak a fizetési kötelezettséget megállapító 89. és 95. §-ai is ezt a rendszert követik. Az ille-